

2023 – DOSARELE PATRIMONIULUI (CXLVIII):
secol demn de ținut minte! - 10 strategii de manipulare?
- acum o sută de ani oamenii citeau mai mult, vorbeau mai mult între ei!

Anul IV Sibiu, Sămbătă în 28 Februarie (12 Martie) 1887 Nr. 47

Abonamentele
Pentru Sibiu:
1 lună 85 cr., 1/2 an 2 fl. 50 cr.,
1 an 5 fl., 1 an 10 fl.
Pentru decesarea la casă ca 10 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhia:
1 lună 1 fl. 20 cr., 1/2 an 3 fl. 50 cr.,
1 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:
1/2 an 10 fr., 1 an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA
Apare în fiecare zi de lucru

Inserțiunile
Un șir armonios prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Ciocârliei Nr. 3.
Se prenumără și la poște și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscrise nu se înapoiază.

Tipuri contemporane.
Pițigoii.
„Tribuna” e organul „Pițigoilor”.
Eată un lucru, pe care Românii nu l-au
scit până acum!
Se înființează aici în Sibiu un institut
tipografic, care în timp foarte scurt umple lumea
de tipărituri românești, și un ziar român
cotidian, care străbate în cele mai largi cerouri,
pune în emoțiune un întreg colț din împărăția
aceasta și dă ultima impulsione pentru restabi-
lirea unității noastre literare, ca Românilor de
aici să nu le mai pară străin felul de a vorbi
și de a scrie al celor de peste Carpați, car’
aceștia să nu se mai plângă, că li-e greu să
cetească ceea-ce se scrie aici.
Și Românii nu sciau, că toate aceste nisoc
„Pițigoii” le-au făcut.
Ce sânt „Pițigoii” aceștia? Cine sânt ei?
Cum au ajuns ei la rangul de „Pițigoii”? Cine
li-a fost nașul?
Națiunea, posteritatea trebuie să o scie
aceasta.
Nașul „Pițigoilor” e dl Diamandi Manole,
președintele comitetului de direcțiune al „Insti-
tutului tipografic”.

1884
Anul Tribuna 140
2024

Tipuri contemporane, Pițigoii!
răutatea e sarea și piperul vieții sociale?
cestiunea înființării unui ziar cotidian!

Ce sunt „Pițigoii” aceștia?
Cine sunt ei?
Cum au ajuns ei
la rangul de „Pițigoii”?
Cine li-a fost nașul?
Dacă scriai vre-o carte,
îți cresceau peri albi ...

TRIBUNA și TRIBUNIȘTII

Una din multele caracteristici larg discutate și prezentate pe toate canalele media - despre secolul XX -, este legată de confruntarea dintre democrație și totalitarism. În lucrarea „**Secolul XX, secol al minciunii dirijate**”, autorul Wilhelm von Angelsdorff face o scurtă descriere acestei perioade, la începutul primului capitol: « (...) Asistăm la un vârf în istoria științei și culturii materializat prin numărul impresionant de cărți apărute, prin gestionarea unei uriașe cantități de informație la care strămoșii noștri de la începutul secolului XX nici măcar nu puteau să viseze. **A fost un secol demn de ținut minte și care merită să fie cunoscut mai îndeaproape. - SĂ PRIVIM SPRE TRECUT** - Începutul secolului XX este cert foarte diferit pentru o persoană din 1900, față de o persoană care reflecta asupra trecutului celui mai apropiat, în anii '90.

Secolul XIX, în general, a fost prin sine însuși un eveniment destul de șocant, căci atât de multe lucruri s-au schimbat atât de repede. Acest lucru nu se întâmplase niciodată mai înainte. Așa că, oamenii bănuiau că în secolul XX lucrurile se vor mișca chiar mai repede, pătrunzând într-un teritoriu necunoscut. Deoarece secolul XIX începuse în timp de război și se terminase cu o perioadă de pace și bunăstare materială, sentimentul general care domnea în rândurile populației era acela că timpurile bune nu aveau decât să continue, iar schimbarea era un lucru bun. Rareori s-a întâmplat ca omenirea să întâmpine intrarea într-un secol nou cu această atitudine pe tot parcursul istoriei sale. În timp ce majoritatea lumii sărbătorea intrarea într-un nou secol la 1 ianuarie 1900, prea puțini oameni puteau să-și închipuie cât de violentă va fi viața următoarelor trei sau patru generații. Dacă erai soldat în 1900 aveai șanse mari să mori în timpul Primului Război Mondial și în conflictele sale adiacente. Indiferent dacă supraviețuiai sau nu acestora, copiii tăi urmau să fie prinși într-un al Doilea Război Mondial, chiar mai violent decât primul. Nepoții tăi aveau la dispoziție o gamă largă de războaie mai mici de care să continue să se îngrozească. Numai strănepoții tăi s-ar fi putut

bucura mai mult sau mai puțin de o perioadă de pace relativă pe plan mondial în decursul vieții lor. (...) Automobilele erau o tehnologie modernă și prin urmare erau destul de rare.

Fotografia și telefonul erau de asemenea descoperiri noi și erau folosite doar de o mică parte a populației.

Majoritatea oamenilor se băgau în pat la apusul Soarelui, deoarece singurele surse de lumină artificială erau lumânările sau felinarele cu kerosen. Speranța medie de viață era de numai 47 de ani, iar infecțiile minore sau o răceală mai gravă puteau provoca cu ușurință moartea. **Acum o sută de ani oamenii citeau mai mult, vorbeau mai mult între ei, lucrau mai multe ore și se culcau mai devreme.** În acest sens s-au produs schimbări radicale. Și ne putem aștepta ca schimbări la fel de dramatice să continue și în secolul următor. (...) Chiar și aceleora dintre noi care ne-am trăit cea mai mare parte a vieții pe aproape tot parcursul secolului XX ne vine greu să înțelegem cât de mult s-a schimbat viața într-o sută de ani. Niciodată mai înainte în istoria evoluției speciilor nu s-au schimbat atât de multe lucruri într-o perioadă atât de scurtă de timp. Nu numai că trăim cu aproape douăzeci de ani mai mult decât în oricare altă perioadă din istoria omenirii, dar trăim mai confortabil. În timp ce catastrofe naturale se mai produc din când în când, numai pentru a ne reaminti care ne este locul în evoluția lucrurilor, în cea mai mare parte a timpului avem posibilitatea să trăim ca niște regi. Într-adevăr, acest lucru așază schimbările ce s-au produs în perspectiva lor reală, căci în privința confortului vieții cotidiene în secolul XX mai mulți oameni trăiesc mai confortabil decât în oricare altă perioadă din trecut. Consumatorii din clasa mijlocie, care în unele țări industrializate alcătuiesc marea majoritate a populației, au acces la niște obiecte de lux pe care aristocrații din trecut nici măcar nu și le puteau imagina. Automobilele, (...) supermagazine, telefoane, computer și o serie întreagă de droguri și medicamente care chiar se comportă în realitate după cum scriu reclamele. Nici un aristocrat din trecutul omenirii nu putea călători atât de repede și de sigur cum o facem noi astăzi. În trecut trebuia să ne distrăm fie pe viu, fie folosindu-ne imaginația; astăzi avem la dispoziție în acest scop filmele, televiziunea, înregistrările și radioul. Timp de mii de ani nobilimea putea călători dintr-un loc în altul folosindu-se de o caleașcă rudimentară, de o lectică sau de o barcă. Astăzi aproape oricine poate circula cu mașina personală oriunde dorește. Această mașină este confortabilă, mai ales după standardele anterioare secolului XX.

Și astăzi oamenii hoinăresc dintr-un loc într-altul în mașinile lor „călătoriile de plăcere” devenind un segment important al economiei. Prin intermediul telefoanelor și al computerelor putem comunica instantaneu cu miliarde de oameni aflați în oricare loc al lumii. Ritmul schimbărilor s-a înțesit acum vreme de câteva secole consecutive. Dar puțini adulți care trăiau în 1900 credeau că în secolul următor se vor produce atâtea schimbări. Pare probabil că în secolul următor vor avea loc și mai multe schimbări». Un mare istoric, filozof și profesor în lingvistică, **Avram Noam Chomsky** (n. 1928, Pennsylvania, SUA) - distins cu premiul Erich Fromm al societății omonime din Tübingen, Germania (în 2010) susține că există două sarcini intelectuale importante în sfera politică și socială. Spațiul nu permite prezentarea teoriei sale legate de „gramatica universală” și „originea limbajului”, fiind importante în contextul anului electoral doar cele două direcții pe care Chomsky le propune în vederea edificării viitorului. Prima sarcină a societății contemporane este edificarea unei societăți viitoare bazate pe o teorie socială umanistă, bazate pe concepte ferme și umane. A doua mare sarcină constă într-o corectă percepție privind natura puterii și a opresiunii în societatea contemporană și riscurile dezvoltării marilor corporații multinaționale.

În context Noam Chomsky enunță **10 strategii de manipulare practicate de mass-media** (de masă). Le enunțăm simplu, aprofundarea lor putând fi făcută prin accesarea site-urilor web explicative: **1. Strategia diversivării**, publicul fiind deturnat de la marile probleme contemporane și

neimplicat în deciziile elitelor, prin potopul continuu al unor informații neesențiale și a unei bogate oferte de agrement și distracție; **2. A cauza probleme și, apoi, a oferi soluții**, metoda fiind aplicată în modificarea unor legi (locale și/sau naționale): se creează o situație (ex: un atentat) și se iau măsuri (publicul cere legi represive, în detrimentul libertății individuale și/sau de grup); **3.Strategia în degradeu**: o schimbare a unei situații economico-sociale stabile în mod brusc ar conduce la o revoluție; aplicarea treptată a unor măsuri economico-sociale ce conduc la șomaj-imigrație, delocalizări de producție, etc) în mod progresiv pe parcursul unor decenii pot conduce la rezultatul dorit; **4. Strategia acțiunii cu date diferite** - prezentarea unor acțiuni nepopulare (ce implică sacrificii din partea populației) și măsura amânării acestora, în vederea aplicării acestora în viitor (inoculându-se ideea că există speranța ca sacrificiul să fie evitat); **5. Modalitatea de comunicare cu marele public**, adresările fiind prin discursuri și argumente copilărești, ca și când grupul țintă este format din copii mici sau handicapați mentali; **6. Apelul la partea emoțională și mai puțin la analize rationale** - decidenții menajând simțul critic al grupului țintă și implantând în subconștientul colectiv diverse idei, dorințe, spaime sau comportamente; **7. Menținerea unui nivel scăzut de cunoaștere a metodelor și tehnicilor de conducere**, se face prin calitatea redusă a educației, astfel încât elitele să adâncească prăpastia ce le separă de clasele conduse, totul făcându-se pentru controlul mai facil al populației; **8. Încurajarea mediocrității prin toate mijloacele**, mass-media promovând o gamă largă de seriale și emisiuni de tele-realitate, ce induc comportamente nonvalorizante; se încurajează toate tehnicile prin care publicul trebuie să creadă că e „bine” să fi prost, vulgar și incult; **9. Inducerea sentimentului sub-estimării și învinovățirii**, evitându-se revolta contra sistemului; se inoculează ideea că omul este singurul vinovat de nenorocirea proprie; în categoria cauzelor multiple sunt lipsa inteligenței și lipsa eforturilor corespunzătoare pentru desăvârșirea educației, astfel încât se creează o stare depresivă, individul convingându-se singur de lipsa de sens a oricărei revolte; **10. Sistemul cunoaște oamenii**, mai bine decât se cunosc ei înșiși, fiind folosite toate cuceririle biologiei, neurobiologiei și psihologiei pentru a deține controlul total al fiecărui individ, din punct de vedere fizic și psihic. Noam Chomsky afirma: «Majoritatea populației nu înțelege ce se întâmplă cu adevărat! Nici măcar nu înțelege că nu înțelege!».

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<https://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2024-mmxxiv-dosarele-patrimoniului-cxlviii-secol-demn-de-tinut-minte-10-strategii-de-manipulare-acum-o-suta-de-ani-oamenii-citeau-mai-mult-vorbeau-mai-mult-intre-ei-174460.html>

În: Tribuna, 23 februarie 2024